עשין מח וטור אה"ע סי"

מסורת הש"ם ל) ובכורות נא ע"אן,

ל) [פכחות מו ע"מ], 3) [תוספתא דמע"ש פ"ב ה"ט ע"ש, לקמן כז ע"א

מ"שו. ג) ועי' מוס' שנת ע שן, ג) נעי מוט שמנו קכח. ד"ה ונתן], ד) [לקמן ט: מא. מד. מח. גיטין עח:

פב:], ה) עירובין טו: סוכה כד: גיטין כא: [כתובות מז.], ו) [חגיגה יג:] ברכות

נט. ר"ה כו., ז) [לקמן כג.], ה) [עירובין טו: גיטין

כא: סוכה כד:ן, ט) ולעיל

מבעיא להו, וכל"ל. יעב"ד],

ל) עירובין טו: סוכה כד: גיטין כא: פג: [מוספתא שם פ״ה הי״ב], () [לקמן טו.], מ) [לעיל

נון. () וכחובות מ מ"בן.

ג.), ל) [כתוכות נו ע"ב), ס) [לקמן י:] כתובות נו:, ע) [ויקרא כו], פ) [דברים

כה, ה], ל) [ל"ל ואינו

נוסף: תו], ל) [וע׳

מנתן, ש) ובדפו"ר: רבנןן,

גליון חש"ם

תום' ד"ה שכן פודין וכו'

מה לקרקע שכן קונין משלשלין אגבן. עיין נ״ק ד״ה אנס ע״ל מוס׳ ד״ה אנל

מוסף תוספות

א. וקשה דפרכא דרב

אשי בעיקרא דדינא מה

בכסף לא פירכא היא

לגרי דיז שמר אלא מכסף

וכו׳ ואיכא למימר דפירכא

היא לגבי דין שטר נמי דקולא וחומרא פריך

י. וה״ק מה לאמה העבריה

שמציוו כולא ריציאחה

שיוצאה בכסף לפיכך נקל

בכניסתה לקנות בכסף או

. בשטר תאמר בזו וכו׳.

הקונה. שס. ד. דמסתבר כיון שנתנה לו תורה חשיבות זה כמו כן

יתן בו חשיבות אחו

שאנו אומרים מסברא כמו

. דלא אהני הני חומרות

להך מילתא לא אהני

הרא"ש לעיל דף ד: ד"ה מה

לינמה. (ובזה הוא מתרץ קושית תוס׳ לעיל ד״ה מה ליבמה). ה. דכמו

שמכרה מלאכתה כדמית מלאכתה בדמים.

הרא"ש. ו. מתגרשת. תוס׳

בתו של שם. תום' סוכה

להשיב על דבריו ר' טרפון ור"י הגלילי ור' אלעזר בן עזריה ורבי

עקיבא וכו' נענה ר' אלעזר בן עזריה וכו' עד

לעזר בן עזריה וכו' עד ואידך כרת כריתות לא

. דרשי והן רבי טרפון ורבי

נכנסו

סרא"ש. ח. שהיתה

הדורות. תוק׳ הרח"ש שם. י. דאמרינן

ארבעה זקנים

סרא"ם. ג. שהוא

. עון, ל) נועד עירובין טו: ותוספות כד: ד"ה על

(1

נ: נש״נו. י)

ונכת"י:

ובלפו״ר

ד״ה על

אם להכנים: קאי בגירושין וממעע

קידושין. בתמיה: ולר' יוסי הגלילי

דמפיק ליה להאי וכתב לדרשא

אחרינא. בפ"ב דגיטין (דף כא:):

לדבר הכורת. שיהא הספר מבדילן

ולא שיהא בו תנאי האוגדו: אין זה

כריתות. שכל ימיה היא נאגדת בו

לקיים תנאי זה מחמתו: הרי זה

כריתות. אפילו מיד דהיא תקיים

תנאו ותלך שאפשר דברים הללו

לבא לידי הבדלה: מכרת כריתות.

דהוה מצי למיכתב ספר כרת דמשמע

ספר כורתה והך דרשה אחריתי מיימורה דלישנה: חדה מחדה נה

אמיא כו'. הכי קשיא ליה האי תנא

דלעיל דפריך בכולהו והלא דין הוא

והדר דלא אתו מדינא ואלרכיה קרא

למה לי קרא בכולהו נהי דחדא מחדא

לא אמיא מימי חדא מתרמי במה

מלינו בהלד השוה שבהן שקונין בעלמא

וקונין כאן אף אני אביא את השלישי

שהרי כולם קונים במקום אחר כסף

ושטר קונה באמה העבריה כדלקמן

(דף יד:) ביאה קונה ביבמה: כסף

וביחה הנחתו מרובה. אבל שטר

אירוסין אין בו לה שום הנאה שהרי

אין כתוב בו אלא הרי את מקודשת

לי: קנינן מרובה. שקונין קרקעות

ועבדים: בע"כ. ביאה קונה ביבמה

בע"כ דנפקא לן ביבמות (דף נד.)

מויבמה ש וכן שטר מוליה הת החשה

בע"כ מבעלה: באמה העבריה

בע"ר. שאביה מוכרה שלא מדעתה:

כסף שחינו מחכיל בתרומה. חם

נתארסה לכהן כדתנן בכתובות (דף

מ:) אין האשה אוכלת בתרומה עד

שתכנם לחופה: שחינו גומר. להוליחה

מרשות אביה למעשה ידיה ולירושתה:

ומק"ו דאמה העבריה שאין נקנית בביאה בשמר. ומק"ו דאמה העבריה שאין נקנית בביאה שטר שחין פודין כו הקדשות. חם כתב לגובר שטר על מעות פדיון ונקנית בשטר ליכא למימר חדא משום דאמה גופה הקדש אין הקדישו פדוי דבעינן ונתן הכסף וקם לוש: האי שטרא לחוד והאי שערא לחוד. בזה כתוב לשון כניסה וזה מפורש לשון יליאה: מדאיתקש לאחרת נפקא לן לקמן (דף מז.) ואפילו לרב חסדא דיליף לה האי כספא לחוד. כשהוא נותנו מפרש על מנת מה הוא נותנו: חד מלא תלא כלאת העבדים אבל נקנית היא בקנין העבדים איכא למיפרך כדלעיל שכן יוצאה בכסף™ הוא. אינו נזכר בתוכו אם להוליא

ומנין שאף בשמר ודין הוא ומה כסף "שאין מוציא מכנים שמר שמוציא אינו דין שמכנים מה לכסף ישכן פודין בו יהקדש ומעשר שני תאמר שמר שאין פודין בו הקדש ומעשר שני דכתיב יונתן הכסף יוקם לו אמר קרא יויצאה והיתה ימקיש הויה ליציאה מה יציאה בשמר אף הויה נמי בשמר יואקיש נמי יציאה להויה מה הויה בכסף אף יציאה בכסף אמר אביי יאמרו כסף מכנים כסף מוציא סניגור יעשה קמיגור אי הכי שמר נמי יאמרו שמר מוציא שמר מכנים יקמיגור יעשה סניגור מילי דהאי "שמרא לחוד ומילי דהאי שמרא לחוד הכא נמי האי כספא לחוד והאי כספא לחוד מיבעא מיהא חד הוא רבא אמר אמר קרא יוכתב לה בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף ואימא בכתיבה מתגרשת ואינה מתקדשת בכתיבה הא כתיב ויצאה והיתה מקיש וכו' ומה ראית מסתברא קאי בגירושין ממעם גירושין קאי בגירושין וממעם קידושין ולרבי יוםי הגלילי דאפיק ליה להאי קרא לדרשא אחרינא שאינה מתגרשת בכסף מנא ליה אמר קרא ספר כריתות יספר כורתה ואין דבר אחר כורתה ורבגן האי כריתות מאי עבדי ליה ימיבעי ליה 'דלדבר הכורת בינו לבינה יסכדתניא ההרי זה גיטיך ע"מ שלא תשתי יין על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה כריתות כל שלשים יום הרי זה כריתות ורבי יוםי הגלילי מכרת כריתות קא נפקא ליה ורבגן כרת כריתות לא משמע להו חדא מחרא לא אתיא תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא ליכתוב רחמנא בשמר ותיתי מהגך מה להגך שכן הנאתן מרובה לא

96 שכן קנינן מרובה לא ניכתוב רחמנא בכסף ותיתי מהגך מה להגך שכן ישנן בע"כ וכ"ת כסף גמי בע"כ באמה העבריה יבאישות מיהא לא אשכחן: ייאמר רב הונא חופה קונה מקל וחומר ומה כסף יבאישות מיהא לא שאינו מאכיל בתרומה קונה חופה ישמאכלת יובתרומה אינו דין שתקנה וכסף אינו מאכיל ®והאמר עולא ידבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר יוכהן כי יקנה נפש קנין כספו והאי קנין כספו הוא ומה מעם אמרו אינה אוכלת גזירה שמא ימזגו לה כום בבית אביה ותשקנו לאחיה ולאחותיה אלא פריך הכי ומה כסף שאינו גומר קונה

חופה חופה על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה גמ. פירש בקונטרס שכל ימיה נאגדת לקיים תנאי זה מחמתו וא״ת אמאי לא אמר להוי גט שהרי אם מת אביה יכולה היא ליכנס לבית ושוב אינה נאגדת בו דלאחר מיתת אביה א לא חשיב בית אביה כדאמרינן בנדרים (דף מו.) קונס לביתך שאיני נכנס מח או מכרו מותר וי"ל דבית אביה קרוים כל יולאי חלליו של אביה אע"ג שמת כדכתיב (בראשית לח) גבי תמר שבי אלמנה בית אביך אע"פ שמת אביה כדמוכחי קראישים: ורבי יוםי הגדידי מכרת כריתות נפקא. מימה דנפרק המגרש (גיטין די פג:) קאמר על רצון דר"א צן עוריה כרת כריתות נפקא. דרשי ור׳ יוסי הגלילי בכלל ש׳ דרבנן' והכא אמר דר׳ יוסי הגלילי דרש כרת כרימות וי״ל דלא קאמר לא משמע להו אלא דלא דרשי פירוש לההוא קרשת דהתם דמיבעי להו לדרשת דהכת: שבן ישגן בעל ברחה. פי׳ בקונטרם ביתה ביבמה שטר בגרושין כסף בתמה העבריה וקשה לרבינו תם אם זה חשוב בעל כרחה מה שהאב מוכר את בתו בעל כרחה א"כ מאי קאמר רב הונא לקמיה כסף באישות מיהא לא אשכחן בע"כ הלא האב מקדש בתו קטנה בכסף בע"כ ואומר רבינו תם כיון דאב במקום בתו קאיל אין זה חשוב בע"כ כיון שהוא מדעתו של אב וא"ת א״כ היכי קאמר כסף נמי איתא באמה העבריה בע״כ הרי אב מוכרה מדעתוֹ וי״ל דהכי פריך כסף איתא באמה בע״כ כגון שהאדון מייעד את העבריה בכסף מקנתה בע"כ של אב ובע"כ של בת דהא דאמר לקמן (דף יט.) אשר לא יעדה שלריך לייעדה לא שלריך לעשות מרלונה אלא שלריך להודיעה שלשם קידושין מייעדה ואע"ג דאמר לקמן באישות מיהא לא אשכחנא ובכי האי גוונא שמייעד הוי אישות מ"מ בתחילה לא בא הכסף בשביל אישותו ויש מיישבים פי׳ הקונטרס דודאי זה קרוי בעל כרחה מכירה של אמה העבריה שחוב הוא לה ואם היתה בת דעת לא היתה מתרנית אבל קידושי קטנה לאו חוב הוא לה כמו מכירה וסופה עומדת לינשא ₪ אם היתה בת דעת היתה מתרנית ולא חשיב על כרחה:

> מוס' ר"״ד. כ בשם אחיו ה״ר יצחק. מוס' הלח"ש להלן ע״ב. ל. שידו כידה ועדיפא מידה. למכ״ן. מ. דכיון דקטנה היא ואינה ברשות עצמה ואביה הוא המקנה והוא בעל דבר והמכר נעשה מדעתו הא לא חשוב בע״כ ראנן בע״כ של מקנה קאמרינן והכא הא איכא דעת מקנה ומדעתה לא איכפת לן. ליטכ״ל. 1. שעיקר מכירה זו לשפחות היתה ועל דעת שפחה קיבל אביה כסף זה אבל שטר וביאה איתנהו בעיקר אישות בעל כרחה שטר בגירושין וביאה ביבמה. ליטנ"ל. ז. דאנן סהדי דמינח ניחא לה וכו׳ [ואפילו] מסרה למנוול ומוכה שחין ואע״פ שעומדת וצווחת מסתברא דאף זו מינח ניחא לה כדר״ל דאמר טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. רשנ״ל.

הוא שתהא נקנית בכסף אדרבה ניכתוב רחמנא בביאה ותיתי מהגך מה להגך

גריעותא דאין קטיגור נעשה סניגור וי"ל דבאמה העבריה ליכא למימר הכי לפי שמתחלה שאביה מוכרה לשפחות הוא מקבל הכסף מן האדון א"כ כשהוא רולה לפדותה דין הוא שיקבל האדון הכסף האבל איש שמקדש אשה הכל בא על ידו בין הקידושין בין הגירושין והתם שייך למיפרך

ועוד דכיון דלרב חסדא אב כותבוב

ליכא למילף באשה שאינה נקנית

בזה הענין שהבעל כותבוג:

שכן פורין בו הקדשות ומעשר

ומה כסף שאע"פ שפודין בו הקדש

ומעשר ואינו מוליא ואפ"ה מכנים

שטר שאע"פ שאין פודין בו הקדש

מוליא אינו דין שיכנים י"ל דחומרא

הכתובה בפסוק אין להכנים בק"ו דודאי חומרא של סברא ניתנה להשים

בק"ו אבל הכתובה יש לנו לומר שהיא

הגורמת מעלה™ וא״ת ונימא ק״ו

מקרקעות שאינן מוליאות אפ"ה

מכניסות פי׳ דחדם יכול לקדש חשה

בקרקע ל ואינה מתגרשת בקרקע

והתם ליכא למיפרך שכן פודין בו הקדש וי"ל דאיכא למיפרך °מה

לקרקע שכן קונין מטלטלין אגבן תאמר בשטר וא"ת מטלטלין יוכיחו

שאין קונין אגבן ואינן מוליאות

ומכניסות אף אני אביא שטר וי"ל

מה למטלטלין שכן פודין בו הקדש:

מה הויה ככסף אף יציאתה ככסף.

הויה בביאה אף יציאתה בביאה

שלהתרחק ממנה הוא מגרשה ועוד

משום שמלה בה ערות דבר רגיל

לגרשה ואו יש לו לפרוש:

לאמה העבריה שכן יוצאה בכסף ודין

יעשה קטיגור. וא״ת

א"כ היכי האמר לעיל מה

סניגור

ולעניו ביאה ליכא למימר מה

וא"ת כל זה אשים בק"ו

יאמרו כסף מכנים וכו': כאי בגירושין ממעם גירושין. ואין סברא לומר קאי בכתיבה

וממעט בכתיבה דפשטא דקרא משמע שבא לומר דוקא בכתיבה י דקאמר אם לא תמלא חן בעיניו וכתב לה משמע דוקא בזה הענין:

שטר שאין פודין בו הקדש. בשטר חוב שיש לו על אחר למסרו לכהן , כתובות קב. ועי' ר"ש) מדעם") שטר שאין פודין בו. הקדש ומע"ש בבכורות נפקח לן בפרק יש בכור לנחלה דכתיב בהו כסף. הקדש דכתיב ונתן הכסף וקם לו. ומע"ש דכתיב ולרת הכסף דבר שיש בו לורה והיינו מטבע לקמן כז). ונתן הכסף ולקמן לו. ואם המקדש וקם לו. ו יגאל את ביתו המול חת ביתו ויסף חמישית כסף ערכך עליו והיה לו (ויקרא כז, טו) (ב"מ נד.) דכתיב ויסף חמישית כסף ערכך עליו (לקמן יא:). הויה. קלוטין שמהוה בהן עלמה לבעל (גיטין כא:). מה הויה בכסף. כשתהוה עלתה לחיש חפשר בכסף כדנפקח בקדושין קיחה קיחה משלה עפרון (סוכה כד:). קטיגור יעשה סניגור. קטיגור שונא סניגור אוהב מלין יושל (חגיגה יג:). טיבעא מיהא חד הוא.

קכן: קכן: יו ב ג מיי פ"ז מהלי ערכין הל"א ופ"ד מהל' מעשר שני הל"ע קלחן: ין דה מיי׳ פ״א מהלכות ה'א דה מיי׳ פ״א מהלכות גירושין הל"א ופ"ח שם הלי"א טו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סיי קמג סעיי כ: יש ו ז מיי׳ פ"ו מהלי תרומות הל"ג ופ"ח

תורה אור השלם

ו. וְאָם גָּאל יִגְאַל אֶת. הַשְּׂרֶה הַמַּקְדִּישׁ אתוּ וִיסֹף חַמִּשִׁית כֶּסֶף עֶרְכְּךְּ עָלְיוּ וְקָם לוֹ:

2. ויצאה מביתו והלכה ָוְהָיְתָה לְאִישׁ אַחַר:

דברים כד ב 3. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשְּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אָם לֹא וּבְעָלָהּ וְהָיָה אָם לֹא תִמְצָא חַן בְּעִינָיו כִּי מָצָא בה ערות דבר וכתב לה ספר בְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָה וְשִׁלְחָה מִבֵּיתו: דברים כד א

4. וְכֹהֵן כִּי יִקְנָה נֶפֶשׁ קנְיַן כַּסְפוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו:

תום' ר"י הזקן

חופה קונה. קנין דארוסין אם מסרה לחופה לשם אם מטרה לחופה לשם קדושין. חופה, שמייחדין שניהם בלא ביאה. שאינו גומר. ליורשה וליטמא

מוסף רש"י

.(.,) מתגרשת בכסף. אם נתן לה כסף ואמר התגרשי כו (ערובין טו:) אם אמר לה לה כסף ואמר המגרשי הילך פרוטה והתגרשי לי

מופה כסף לשם גירושין ולומר הרי את מגורשת כו, כדרך שנתן בקידושין ואמר הרי את מקודשת כו (סובה בד:). ספר כריתות. מדכתיב כריחום סמוך לספר (עירובין 10:0), לעולם אין זה כריתות. שהי כל ימיה קשורם כו (נוסים בא:) שמחמתו היא מדכתיב כריחום סמוך לספר (עירובין 10:0), לעולם אין זה כריתות. שהי כל ימיה קשורם כו (גיסין כא:) שמחמתו היא ממעם מלשחת יין וממליז זה מלוי והולך לעולם ואין זה הבדלה (עורבין 10:0). שמאין מפרידין אלא המות דעד יום המיתה קשורה בו (גיסין 12:0). כל שלשים יום הרי זה כריתות. מיד שהיי דכרי הבדלה של מפרידין אלא המות דעד יום המותרת מיד לאיש אחר (ערובין טו: וכעי"ז סוכה כד:) והיא מקיים התלאי (גיסין 12:0). חופה קונה. אם מסרה (לה) אביה לחופה לשם קדושין (עניד ג.). שמא ימזגו לה כוס. של מרומה (בחובות 11:1).